

Allah iñdirgen dinní, mönafik`larnıñ üzlerinçe xuş kürmeüleri, avırlaştırılğan hem yâraksız bir din meg`nesine kitirüleri.

Allah, mönafik`larnıñ mösilmannar arasında bulganda üzlerin alardan kíbik kürsetirge tırısuçı, mösilmannardan yıraklaşkannan soñ bötín tırışlıkları bilen mö`minnerge hem Islamga karata xıyânetli gamelleri hem mantıksızlıkların Kor`ende cıntiklep xeber ite. Mönafiklar da, nek` şaytannıñ üz akılsızlığına hem exlaksızlığına karamastan Allahka (Allahnı bötín kimçiliklerden pak bilírbíz) akıl birirge tırışkanı kíbik, her daymi revişte Allahnıñ ilçilerine hem möiminnerine akıl birirge tırışlar, üzleri ise akılsız hem tüben bir derecede. Peygamberlerden dinní üzleri dörísrek bileler, peygamberlernıñ töşine almagannarın töşinelere, peygamberlernıñ dinní yâşeüleri xatalı dip kürüçi, soñ dereceli yâlgış bir akıl iyâleri.

Üzlerin dinní tagında dörís añlauçılar hem yâşeüçiler dip uylarlar, çınlıkta ise asıl maksatları kişilerni din exlakınnan yıraklaştırıu. Allahnıñ Kor`ende “ ... **dinde sizge avırlık yöklenmegendir, atagız Ibraximnıñ dinní (nde bulgan kíbik) “** (Xac süresi, 78) ayâtı bilen, kişilernıñ xolkına iñ yâkın, bik ciñil şikilde kullana alıngan, akıllı hem ixlaslı bir din bulgan Islamnı, ırımnar bilen, xelet hem xaram meselesinde üz kagıydaların kirtip yâşene almaslık avır xelge kitirirler. Mönafik`, Islamnı üz akılına küre açulı, çiklengen, bastırıcı, kan tügüçi bir din bularak kürirge tiler. Mönafik`lar, kişilikke, saflıkka, sengatke, medeniyâtkke, söyüğe, şefkatke, bexítke hem söyinyıçke, akılga, ixlaslıkka – bolarnıñ barısına da doşman buluçı dinní tiler. Kor`ende hem xedislerde ise üzlerinıñ ikiyözliliklerine hem sabırsızlıklarına yâraklı bir din kürmesler, bu sebepten Allah bildirgen kíbik “tıl yörte başlarlar”. Yâğ`ni çınlıkta bulmagan küp kine nersenı dinge beylep, ixlaslık, akıl, vöcdan, saflık, tözemlik, layıklık kíbik dinnıñ nigızinde bulgan güzel sıyfatlarını da dinge xas tügil sıman kürsetirler. Xelet bulgan nerseler mönafik`ka borçu kitirir. Ni kader küp xaram bulsa, dinní de şul xetli bolgançık hem yâşeüğe yâraksız din bularak uylauları sebepli her nersenı üz başına küre xaram kılar. Şulay itip kişinıñ üsışin, xereketin çikler. Üz akılına küre, mönafik` dinnı çiklengen hem kişilernıñ mondiy şartlarga küre yâşi almayâçakları sebepli dinnen yıraklaşçakların töşinir. Ayâterde, dinní üzlerine küre katlaulandırıp, Allahnıñ dinin üzgertirge tırışuları xakında şulay xeber itile:

Eyt: "Ey kürdigizmi Allah sizniñ öçin iñdirgen rizıkların, yâki üz bildigiz ile kaybirlerin xelet, kaybirlerin xeram kıldigiz". Yâne eyt: "Şulay üz bildigiz bilen xökim iterge Allah sizge röxset birdimi? Yâki Allahuga yâlgannı iftira kılasızmi? Elbette, bu xökimigiz Allahuga iftira. (Yûnus süresi, 59)

Allahuga yâlgannı iftira kılar öçin delilsiz üz bildigiz bilen busı – xeram ve busı – xelet, dip eytmegiz! Çönki xelet, xeram kılıçı Allahu tegaledir. Allahuga yâlgannı iftira kılıçılar g`ezabtan kotıla almaslar.(Nexil süresi, 116)

Ey mö`minner! Allah sizniñ öçin xelet itken pak nerselerni üzigizge xeram kılmagan hem Allah sizgan sızıktan tışkarı ütmegiz! Dörislikte sızıktan ütüşilerni Allah hiç te söymi. (Mayde süresi, 87)

Şunu da onitmaska kirek, mönafik` yâlgan söylep, xeletlerni xeram kılip, dinní yâşeüğe yâraksız xelge kitirgen vakıtta, üzi bu kuygan taleplerge hiç te oyımas. Çönki mönafik`nıñ dinı baritik başkalarga kürsetü öçin gine.

Başka kişiler, üzlerin kürgen şartlarda mönafik`lar namaz kılar, uraza totar,tiler-tilemes malların sarif iterler, emma yâneşelerinde üzlerin küzetüçi bulmagan vakıtta gıybadetleriniñ hiç birsin ütemes. Allah Kor`ende Xz. Musa(a.s.) bilen (anıñ kavımındağı) mönafik`lar arasında yâşengen eñgemeni örnek birip, ikiyözlilernıñ vakçıl, exlaksız gamellerindeğı tertipsizlikni hem mantıksızlıkları xakında şulay xeber ite:

Yâne Musanıñ sizge sıyr bugazlarga emır itkenın xetirlegız! Musa kavımıne eyttı: "Dörıslıkte Allah sizge sıyr bugazlarga boyıra". Alar eyttıler: "Bızńı sıyr bugazlarga kuşıp mesxere kılasıñmı?" Musa eyttı: "Sızńı mesxere kılıp axmaklardan buludan Allahuga sığınamın". (Yâhüderden bır kışı ütırılgen idı, lekin kım ütırgenlıgı meg`lüm tügıl idı. Musa g-mge kilıp: "Ütırüçını tabarga bızge yârdem it", – didıler. Musa eyttı: "Bır sıyr bugazlagız hem şul sıyrnıñ koyrıgı bılen meyıtke sugarsız, meyıt tırılır hem ütırüçılernı eytır). (Bakara süresı, 67)

Mönafik`larnıñ "Bızńı mesxere kılasıñmı?" dip eytülerı Allahka, dinge hem Allahnıñ saf ilçılerıne karşı ni kader tekkebır bulgannarın açıklar öçın bik möhim bır ürnök. Mönafik`lar Allahnıñ ilçılerıne hem peygamberlerge karşı her zaman itegatsız, xörmetsız hem edepke kilşmegen xolıkka iyâ bulırlar.

Alar eyttıler: "Ey Musa, Rabbnıñnan sora – sıyrnıñ sıyfatların bızge açık beyân itsın!" Musa eyttı: "Allahu tag`ele eytedır: sıyr kart ta, yâş te bulmasın, orta yâşlerde bulsın! Küp soraşıp tormagız, Allah kuşkanıñ işlegız". (Bakara süresı, 68)

Bu ayâtte tagın bır kat mönafik`larnıñ tübençılıkleri hem tekkebırlıkleri xakında xeber itıle. Allahnıñ isımın zıkır itkende, çınlıkta Allahka küñılden iman itıp hem Anı bik yâratıp tügıl hem "Rabbine" dip eytkende xörmetten yırak bulgan bır mönesebet bılen Anı xetırlerler. Şöbhesız bu, alarnıñ akılsız hem tertipsız bulularınnan kile.

Eyttıler: "Ey Musa Rabbnıñdan sora ul sıyrnıñ töсі nındı, eytsın!" Musa eyttı: "Allah eyte, ul sıyrnıñ töсі açık sarı bulır, aña karauçılarnı g`eceptendir", – dip.

Alar eyttıler: "Ey Musa, Rabbnıñnan sora ul sıyrnıñ bötın xelın bızge beyân itsın! Ul sıyr kırdı atlap yörüçımı? Yâki cir sörüçımı? Bır-bırsıne oxşagan sıyrlarnı kürdık, lekin üzıbızge kirek sıyrnı ayıra almadık. Eger ul sıyrnıñ bötın xelın bızge beyân itse, Allah тіlese, ul sıyrnı tabarbız" (Bakara süresı, 69-70)

Ig`tibar itılse, mönafik`larnıñ vakçıl ikenlıkleri hem Allahnıñ xökımın uñaylı ikenlıgın kabul itmeüleri açıklanır. Monıñ östevıne üz totışların "Allah тіlese bız dörıslıkni taba alabız" dip aklap, üzlerınçe turı yûlnı tabu öçın, yâşlılık öçın bik katlaulaştırını тіlerler. Yûgıyse Allah alarnıñ çınlıkta yörtken niyâtleri xakında ayâtleri aşa xeber ite:

Musa eyttı: "Dörıslıkte Allah eytedır: ul sıyr, elbette, cir sörıp, cir sugarıp meşekat çıkmegen sıyrdır, ul sıyrdı çuarlık yûk hem her kimçılıkten pak". Alar. "Xezır sıyrnıñ bötın xelın beyân kıldıñ, indı tabarga mömkin bulır", – didıler hem sıyrnı taptılar, bik zur beyâge satıp alıp bugazladılar. Lekin sıyrnıñ beyâsı bik yûgarı bulu sebeplı, anı satıp aludan gacız bula yâzdılar. (Bakara süresı, 71)

Mömkin kader küp törlı vakçıl soraular bılen möreçegat itkennen soñ gına, Allahnıñ xökımın üterge rıza buldılar. Moña karamastan, "Lekin...anı satıp aludan gacız bula yâzdılar" dip Allah, bu kışılernıñ çın yözın hem exlaksızlıkların açıklıy. Bu ayâtler; mönafik`larnıñ şaytani kirılıkleriñ, tiskeri bulganlıkların, mantıksız ikenlıkleriñ hem üzleriñiñ çiklengen fikirleriñe küre Allahnıñ xökımnerıñnen hem peygamberlerden şiklenüleriñ(Allahnı hem ilçıleriñ dörıs tanırız), üz totışları bılen mösımannar sıman kılanıp yâşlılık тіliler kıbık yâneşedegılerge üzleriñ tanıtırğa tırışuları xakında xeber ite.

